

Nr 165.

Av herr Lövgren m. fl., om viss ändring i villkoren för erhållande av bidrag från statens skogsodlingsanslag.

För understödjande av företag avseende skogsodling eller andra åtgärder för vinnande av ändamålsenlig skogsproduktion å vissa marker har riksdagen årligen anvisat anslag under benämning av statens skogsodlingsanslag. I kungörelse nr 270/1930 har Kungl. Maj:t meddelat närmare bestämmelser angående de villkor, som skola lända till efter rättelse för erhållande av bidrag ur detta anslag. Bland de företag, som jämlikt denna kungörelse kunna komma i åtnjutande av statsbidrag, återfinnes jämlikt mom. 1 punkt 3 företag belägna å »skogsmark, som är bevuxen med s. k. stavaskogsbestånd».

Förutom statens skogsodlingsanslag har under åren 1932 och 1933 riksdagen anvisat medel för understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. I de bestämmelser, vilka meddelats i kungl. kungörelsen nr 437/1933 angående statsbidrag ur sagda anslag, återfinnes förutom de i bestämmelserna för statens skogsodlingsanslag angivna företagen å »skogsmark, som är bevuxen med s. k. stavaskogsbestånd,» jämväl enligt 1 § punkt 3 företag å vissa områden inom Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, »avseende röjningsgallring i tätväxande till s. k. stavaskog ej hänförlig ungskog, som äger dålig skiktning förmåga och är i behov av utglesning, — — —, dock att statsbidrag till företag, som nu sagts, ej må utgå, med mindre gallringsvirket saknar avsättningsvärde och ej kan utnyttjas till husbehov».

Skillnaden består sålunda däri att statsbidrag får tagas i anspråk från såväl statens skogsodlingsanslag som från det s. k. tillfälliga anslaget för röjningar å marker bevuxna med s. k. stavaskogsbestånd, under det att för röjningar i ungskogsbestånd med dålig skiktning förmåga bidrag hitintills endast kunnat erhållas ur det tillfälliga anslaget.

Då detta senare anslag varit ett led i kampen mot arbetslösheten ha givetvis bestämmelserna angående bidrag för röjningar i visst slags ungskog inryckts för att i större utsträckning än vad annars skulle varit förhållandet bereda ökade arbetstillfällen. Även om man bortser från arbetslöshetens bekämpande, måste man säga, att de åtgärder, som tack vare bidrag ur detta anslag kunnat komma till utförande, från ren skoglig synpunkt varit synnerligen gagneliga för stora arealer med ungskog bevuxna marker inom de nordliga delarna av landet, och det måste anses som mycket beklagligt om statsbidrag till dylika åtgärder i framtiden icke skall kunna erhållas, något som måste bliva fallet, därest, såsom departe-

mentschefen i årets statsverksproposition föreslår, ytterligare medel icke komma att anvisas till det s. k. tillfälliga anslaget.

Det vore därför av stor vikt för skogsvårdens befrämjande inom de nordliga delarna av landet, där gallringsvirke ur bestånd av här berörd typ sakna saluvärde samt i de flesta fall även värde som husbehovsvirke, om bestämmelserna för erhållande av bidrag ur statens skogsodlingsanslag ändrades därhän att jämväl bidrag kunde beviljas till röjningar i dylika ungskogsbestånd med dålig skiktningförmåga, från vilka gallringsvirket är oavsättningsbart och icke heller kan utnyttjas till husbehov. Självgallringen i ungskogsbestånd av denna typ sker nämligen mycket långsamt och ett gallringsingrepp påskyndar därför i hög grad beståndets framtida utveckling och tillväxtförmåga.

Även andra rent praktiska skäl tala för att en dylik ändring av bestämmelserna för erhållande av statsbidrag ur statens skogsodlingsanslag kommer till stånd. Det har nämligen för de förrättningsmän, vilka omhänderhava planläggandet av de företag, som skola komma i åtnjutande av statsbidrag, icke sällan visat sig mycket svårt att fastställa gränsen mellan å ena sidan s. k. stavaskog och å andra sidan dylik ungskog med dålig skiktningförmåga. De olika typerna gå ofta omärkligt över i varandra och då är det knappast möjligt att särskilja bidragsberättigad skog från icke bidragsberättigad. I praktiken har man då på vissa håll tillämpat den metoden att rent okulärt söka bedöma hur stor procent av den areal företaget berör, som är att hänföra till den ena eller andra typen. Ett dylikt bedömande måste emellertid vara behäftat med en ofta rätt hög grad av osäkerhet och kan leda till icke önskvärda ojämnheter och konflikter. Svårigheten att särskilja de båda slagen av skog det här är fråga om framgår även av de definitioner å dessa typer, som kommit till användning. I »Betänkande angående statens medverkan för vinnande av ökad skogsproduktion å vissa marker» (S. O. U. 1929:27) anför de sakkunniga om stavaskog bl. a. »Då bestånden — i motsats till andra över slutna bestånd — på grund av vissa ogynnsamma markbiologiska förhållanden nästan fullständigt sakna förmågan att skikta sig.» I kungl. kungörelsen nr 437/1933 definieras den andra typen skog såsom »tätväxande — — — ungskog, som äger dålig skiktningförmåga och är i behov av utglesning». Skillnaden mellan de båda slagen av skog skulle sålunda vara att det ena slaget »nästan fullständigt» saknade skiktningförmåga medan det andra ägde »dålig skiktningförmåga». Gränsen mellan de båda typerna är, som av det anförda framgår, synnerligen vag och behovet av en klarläggande ändring i bestämmelserna påtaglig.

På grund av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta den ändring i villkoren för erhållande av statsbidrag från statens skogsodlingsanslag, att bidrag jämväl måtte kunna utgå till röjnings-

gallringar i tätväxande ungskogsbestånd med dålig skiktningsförmåga, som äro i behov av utglesning, dock att statsbidrag ej må utgå, med mindre gallringsvirket saknar avsättningsvärde och ej kan utnyttjas till husbehov.

Stockholm den 21 januari 1935.

O. W. Lövgren.

Evald Ericsson
i Sörsjön.

Johan Johansson,
Tväråselet.

N. E. Nilsson.

